

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
b/t verkefnisstjórnar um rammaáætlun, Herdísar Schopka
Skuggasundi 1
IS-150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 03.08.2016
Tilvísun vor: 07.08

Efni: Athugasemd við tillögu að flokkun R3109A Fljótshnjúksvirkjun

Með auglýsingu, dagsettri þann 11. maí 2016, óskaði verkefnisstjórn 3. áfanga rammaáætlunar eftir athugasemdum við tillögu að flokkun virkjunarkosta eigi síðar en 3. ágúst 2016. Samkvæmt tillögunni leggur verkefnisstjórnin til að Fljótshnjúksvirkjun verði raðað í verndarflokk.

Helstu rök verkefnisstjórnar fyrir flokkun virkjunarkostsins í verndarflokk eru:

- *Hátt verðmætamat vegna náttúrufars og menningarminja*

Vegna 1. áfanga rammaáætlunar um nýtingu vatnsafls og jarðvarma lét Orkustofnun vinna skýrslu (2002) um virkjanir í Skjálfandafljóti. Í henni var ráðgert að stífla Skjálfandafljót á tveimur stöðum. Í fyrsta lagið við Fljótshaga eða Marteinsflæðu, en þar er fyrirhugað rúmlega 11 km² miðlunarlon (Fljótshagalón) og í öðru lagi við Syðra Fljótsgil eða Stóruflæðu en þar myndast tæplega 7 km² miðlunarlon (Stóruflæðulón) sem jafnframt er inntakslón virkjunarinnar. Þessi kostur raðaðist í umhverfisflokk (b)¹ í 1. áfanga rammaáætlunar (nóv. 2003). Í 2. áfanga rammaáætlunar heitir þessi kostur Fljótshnjúksvirkjun og er með staðarnúmerið 9. Núverandi útfærsla Fljótshnjúksvirkjunar er óbreytt frá þeirri útfærslu sem var til umfjöllunar í 1. og 2. áfanga rammaáætlunar.

Athugasemdir við áhrifamat faghóps 2

Faghópur 2 leggur mat á áhrif virkjunar á ferðamennsku og útivist, beitarhlunnindi og veiðar. Eftirfarandi athugasemdir eru gerðar við niðurstöður faghópsins:

Ferðamennska og útivist: Varðandi þennan þátt þá vekur það athygli hversu stór hluti afleiðingarstuðulsins kemur af svæðum sem eru utan þess svæðis sem virkjunin er á, Kiðagilssvæði, enda er virkjunin talin hafa áhrif á ferðamennsku á mjög stóru svæði eða um tæplega 14% af Íslandi. Fyrir Fljótshnjúksvirkjun er afleiðingarstuðullinn 204,8 og þar af kemur aðeins 40,57 eða 20% af Kiðagilssvæði. Telja verður að vægi fjarsvæða Fljótshnjúksvirkjunar vegi of mikið miðað við vægi Kiðagilssvæðis. Óskað er eftir því að afleiðingarstuðull Fljótshnjúksvirkjunar verði endurmetinn með hliðsjón af þessari niðurstöðu.

¹ Virkjanir í umhverfisflokki (b) í 1. áfanga rammaáætlunar voru taldar hafa lítil umhverfisáhrif.

Niðurstaða

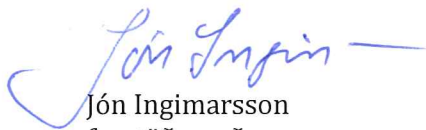
Landsvirkjun fer fram á að faghópur 2 endurskoði áhrifamatseinkunnir fyrir Fljótshnjúksvirkjun varðandi ferðamennsku og útivist.

Vegna þess hvernig áhrifsvæðin eru skilgreind hjá faghópi 1 er áhrifsvæði Fljótshnjúksvirkjunar innan áhrifsvæðis Hrafnabjargavirkjunar A. Verðmætaeinkunnin fyrir áhrifsvæðið verður því svipuð fyrir báða þessa kosti. Mikill munur er hins vegar á áhrifamatinu fyrir virkjunarkostina hjá faghópi 1 en þar er Hrafnabjargavirkjun A í 3. sæti en Fljótshnjúksvirkjun í 13. sæti. Engu að síður er báðum þessu virkjunarkostum raðað í verndarflokk enda byggir sú röðun einvörðungu á verðmætamati svæðisins. Landsvirkjun gerir athugasemd við að Fljótshnjúksvirkjun sé raðað í verndarflokk. Þessi röðun virðist vera afleiðing þeirrar viðmiðunar verkefnisstjórnar að afmörkun landsvæða til friðlýsingar þurfi að vera sú sama og afmörkun áhrifsvæða. Í sérstöku bréfi, dags. 3. ágúst 2016, með almennum athugasemdum Landsvirkjunar eru gerðar alvarlegar athugasemdir við að tillögur um friðun heilla vatnasviða, þ.m.t. vatnasvið Skjálfandafljóts, sem byggi eingöngu á niðurstöðum faghóps 1 og að verkefnisstjórnin víkist þannig undan ákvæðum laga nr. 48/2011 að flokka virkjunarkosti á grundvelli allra stoða sjálfbærrar þróunar. Landsvirkjun mótmælir þessum vinnubrögum, og beinir þeim tilmælum til verkefnisstjórnar að endurskoða flokkun virkjunarkostsins og að við þá flokkun verði ákvæðum laganna fylgt í hvítetna. Landsvirkjun telur að eðlilegra hefði verið að miða við mat á þeim verðmætum sem gætu tapast og að raða t.d. Hrafnabjargavirkjun A í verndarflokk og friðlýsa gagnvart orkuvinnslu afmarkað svæði næst Aldeyjarfossi og Hrafnabjargavirkjun B í verndarflokk og friðlýsa gagnvart orkuvinnslu meginfarveg Suðurár ofan ármóta við Svartá. Hrafnabjargavirkjun C og Fljótshnjúksvirkjun ættu þá að raðast í biðflokk eða orkunýtingarflokk eftir áhrifum þeirra.

Virðingarfyllt

Óli Grétar Blöndal Sveinsson
framkvæmdastjóri

Jón Ingimarsson
forstöðumaður